

การพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยของประเทศไทยสู่มาตรฐานสากล
A Development of Early Childhoods Private Schools of Thailand towards
World Class Standard

วีระพล ศรีวุฒิชาย,
ศรีปริญญา ฐปกรแจ่าง และ วรเดช จันทரச
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Veerapol Sriwuttichan,
Sriparinya Toopgrajank and Voradej Chandarasorn
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, Email: veerapol.sri@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล 2) ศึกษาอิทธิพลของนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล และ 3) ศึกษารูปแบบใหม่ของการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยมาตรฐานสากล กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน มีจำนวนตัวอย่าง 304 คน ศึกษาข้อมูลด้วยวิธีการสอบถามและสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง และวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลในเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากลในภาพรวมของประเทศไทยมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ทั้งด้านนโยบายการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการสถานศึกษา และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) นโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีอิทธิพลที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล 3) รูปแบบใหม่ของการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล จะต้องวางแนวทางที่คำนึงถึงการขับเคลื่อนแบบองค์รวมที่ใช้ประโยชน์จากครอบครัว ครู โรงเรียน และชุมชนเป็นฐานสำคัญในการดำเนินงาน

คำสำคัญ: การศึกษาปฐมวัย; สถานศึกษาเอกชน; มาตรฐานสากล

* วันที่รับบทความ : 17 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 25 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 27 มกราคม 2567

Abstracts

The objective of this research is as follows: 1) to investigate the level of development of private early childhood education institutions towards international standards. 2) to examine the influence of education policies, school curricula, school management, and learning experiences on developing private early childhood education institutions towards international standards. 3) to explore new development models for private early childhood education institutions at the international standard level. The target group for this study comprises administrators of private early childhood education institutions. The research employs a multi-stage random sampling method with a sample size of 304 respondents. Data is collected through questionnaires and interviews assessed for quality by qualified education experts. Quantitative data is analyzed using structural equation modeling, while qualitative content analysis is conducted on the collected data. The research findings indicate: 1) In the overall context of the country, there is a notably high level of development towards international standards among private early childhood education institutions. This encompasses education policies, curricula, management, and learning experiences. 2) Education policies, school curricula, school management, and learning experiences substantially influence the development of private early childhood education institutions towards international standards. 3) New development models for private early childhood education institutions at the international standard level should prioritize holistic approaches that leverage the contributions of families, teachers, schools, and communities as critical foundations for operation.

Keywords: Early childhood education; Private schools; International Standards

บทนำ

สภาพสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงไป ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เพิ่มมากขึ้น ก่อเกิดนวัตกรรมมากมาย รวมถึงนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งล้วนมีผลต่อความมั่งคั่งทางด้านองค์ความรู้ และทางปัญญาของผู้เรียนยุคใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนในกลุ่มเด็กปฐมวัยที่ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการก้าวเข้าสู่การศึกษา ดังนั้นจึงเป็นความท้าทายในโลกยุคปัจจุบันที่ผู้บริหารจะต้องขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานสากล เพราะการศึกษาในระดับนี้ถือเป็นบันไดในการก้าวต่อสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นมาตรฐานสากลของกลุ่มปฐมวัยจึงเป็นหัวใจสำคัญที่สุดที่จะต้องเร่งดำเนินการ (เมธี อินาภา และคณะ, 2562: 142- 153)

คำว่า “โรงเรียนมาตรฐานสากล” หรือ World Class Standard School หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนซึ่งมุ่งเน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก พัฒนาระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ด้วยการจัดการระบบคุณภาพมุ่งให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่สอดคล้องตามเป้าประสงค์ของความเป็นสากล ที่นักเรียนนอกจากจะมีองค์ความรู้ ยังจะต้องมีทักษะที่หลากหลายเพื่อการเรียนรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีความรับผิดชอบต่อสังคมโลก และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความ

หลากหลายและมีความแตกต่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลไกที่จะยกระดับผู้เรียนให้มีคุณภาพดังกล่าวได้นั้น ทางโรงเรียนเองจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษา แนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ที่มีความเป็นสากล และให้สอดคล้องตามแนวนโยบายทางด้านการศึกษาปฐมวัยทั้งในระดับชาติและนานาชาติด้วย (จารุกิตติ์ สิทธิยานนท์, 2559: 1 - 255; พัชรรัตน์ วุฒิญาณ, 2565: 1 - 148)

แต่ครั้งย้อนกลับมาดูสภาพของการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน กลับพบว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาวิกฤตการณ์ด้านการศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาไทยที่ตกต่ำ ตั้งแต่ ปีพ.ศ.2535 อย่างต่อเนื่องเป็นต้นมา ส่งผลทำให้ผลลัพธ์ปลายทางที่เกิดขึ้นสะท้อนความล้มเหลวภาคการศึกษา เห็นได้จากขีดความสามารถทางการแข่งขันของคนไทยในยุคปัจจุบัน ขาดความรู้ ความสามารถ ทักษะการทำงานต่ำ เป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน ทั้งนี้นโยบายด้านการศึกษา ถือเป็นหนึ่งในนโยบายสาธารณะที่สำคัญของภาครัฐ ในการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ของประเทศ กระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยได้มุ่งเน้นวางรากฐานของระบบการศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มั่นคง ยั่งยืน จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการสร้างคนในอนาคต ที่มีคุณภาพการศึกษา ได้รับคาดหวังว่าจะสามารถพัฒนาความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคมช่วยลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มความเท่าเทียม ทางสังคม ในระยะยาว โดยเฉพาะนโยบายการศึกษาควรให้ความสำคัญตั้งแต่การพัฒนาผู้เรียนที่ต้นทาง ซึ่งได้แก่ ในระดับปฐมวัย (กมลเนตร ใฝ่ชำนาญ และคณะ, 2565: 24 - 34)

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ากระทรวงศึกษาธิการมีความพยายามในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีมาตรฐานสากล โดยนอกเหนือจากการกำหนดแนวปฏิบัติให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และนโยบายปฏิรูปการศึกษาแล้วนั้น ยังได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษานั้นต้องออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่เป็นสากล มีนวัตกรรมจัดการศึกษาที่ถูกนำมาออกแบบในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดทำสื่อการสอน ด้านการจัดแผนการเรียน ด้านหลักสูตร รวมถึงด้านวัดและประเมินผล (เข็มทอง ศิริแสงเลิศ, 2555: 5-1 - 5-94; วรนาท รักสกุลไทย, 2548: 6-1 - 6-66; อรพรรณ บุตรกัตถุญญ, 2557: 14-1 - 14-40) และมีระบบการประกันคุณภาพที่คอยตรวจสอบให้การดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานเทียบเคียงกับสากล สถานศึกษานั้นต้องมีระบบของการบริหารจัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัยให้มีระบบคุณภาพตั้งแต่มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การปรับปรุงคุณภาพ และการควบคุมคุณภาพ โดยคำนึงถึงปัจจัยทางการบริหารที่สำคัญที่จะต้องคำนึงถึง หลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา (นริสานันท์ เดชสุระ, 2552: 1 -289) รวมถึงสถานศึกษาต้องมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่คำนึงผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูที่ทำหน้าที่ในการสอนจะต้องใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับช่วงวัยในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้นจะต้องไม่เน้นที่การสอบ แต่จะต้องมีเครื่องมือหรือวิธีการวัดและประเมินที่หลากหลายสอดคล้องตามลักษณะการเรียนรู้ของกลุ่มเด็กปฐมวัย

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเด็กปฐมวัยในประเทศไทยนั้น มีทั้งที่ดำเนินการโดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และการควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาข้อมูลเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานสากล ซึ่งเน้นกลุ่มของการควบคุมดูแลภายใต้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นหลัก เพราะเชื่อว่าเป็นหน่วยที่มีความพร้อมและศักยภาพสูงในการดำเนินงาน และน่าจะสามารถนำมาซึ่งการสรุปองค์ความรู้จากการดำเนินงานได้ โดยการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสถานการณ์การดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อหาความสอดคล้องของอิทธิพลในแต่ละปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานสากล ตลอดจนเพื่อหาแนวทางในการขับเคลื่อนพัฒนาสถานศึกษาเอกชนให้ก้าวสู่ระดับมาตรฐานสากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล นโยบายการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งต่อการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่การมีมาตรฐานสากล

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ออกแบบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีรายละเอียดของการออกแบบการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการในโครงการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย คุณภาพมาตรฐานสากล ของสถาบันวิจัยการเรียนรู้ จำนวน 280 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา พ.ศ.2562 กระจายอยู่ใน 6 ภูมิภาคทั่วประเทศ รวมจำนวนประชากรในการศึกษา 899 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวทางของ ไคลน์ (Kline, 2005: 1- 366) เสนอว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างควรมีประมาณ 20 เท่าของตัวแปรสังเกตและการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตทั้งสิ้น 15 ตัวแปร ทำให้มีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 300 ตัวอย่าง

2) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 24 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ เป็นโรงเรียนที่มีผลการบริหารจัดการที่ดี มีคุณภาพ ได้รับรางวัลต่าง ๆ ได้รับการยอมรับในระดับชาติขึ้นไป และ เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความยินยอมอนุญาตให้ทำการสัมภาษณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามเพื่อศึกษาการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาในประเด็นการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย ส่วนที่ 3 เป็นการศึกษาในประเด็นหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐาน ส่วนที่ 4 เป็นการศึกษาในประเด็นการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย ส่วนที่ 5 เป็นการศึกษาในประเด็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ ส่วนที่ 6 เป็นการศึกษาประเด็นการเป็นสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย โดยแบบสอบถามดังกล่าวได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.894 หมายถึงเครื่องมือฉบับดังกล่าวมีความเชื่อมั่นและเหมาะสมในการนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงในการวิจัย

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีประเด็นคำถามหลักที่ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยของประเทศไทยสู่มาตรฐานสากล ประกอบด้วย 4 ประเด็น 1) นโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย 2) หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย 3) การบริหารจัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัย 4) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริหารการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามทั้งทางไปรษณีย์ และการแจกด้วยตนเอง โดยมีการติดตามแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความใกล้เคียงกับจำนวนขนาดที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าโดยตรง และการสัมภาษณ์แบบออนไลน์ด้วยตนเอง และขอบันทึกข้อมูลระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อการตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้วิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม และเพื่อหาอิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเขียนบรรยายเชิงพรรณนาจำแนกเป็นรายประเด็น

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล

การพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล ประกอบไปด้วยการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย และ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งมีผลของระดับการดำเนินงานในภาพรวมทั้งประเทศดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาระดับการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล เมื่อจำแนกเป็นขนาดของสถานศึกษาพบว่า

1) ด้านนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย สถานการศึกษาทุกขนาดมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุด (4.79 คะแนน) และ สถานศึกษาขนาดกลางมีคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด (4.52 คะแนน)

2) ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย สถานการศึกษาทุกขนาดมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุด (4.81 คะแนน) และ สถานศึกษาขนาดกลางมีคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด (4.58 คะแนน)

3) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย สถานการศึกษาทุกขนาดมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุด (4.69 คะแนน) และ สถานศึกษาขนาดกลางมีคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด (4.49 คะแนน)

4) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สถานการศึกษาทุกขนาดมีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุด (4.79 คะแนน) และ สถานศึกษาขนาดกลางมีคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด (4.57 คะแนน)

ผลการศึกษาระดับการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล เมื่อจำแนกเป็นรายภูมิภาคพบว่า

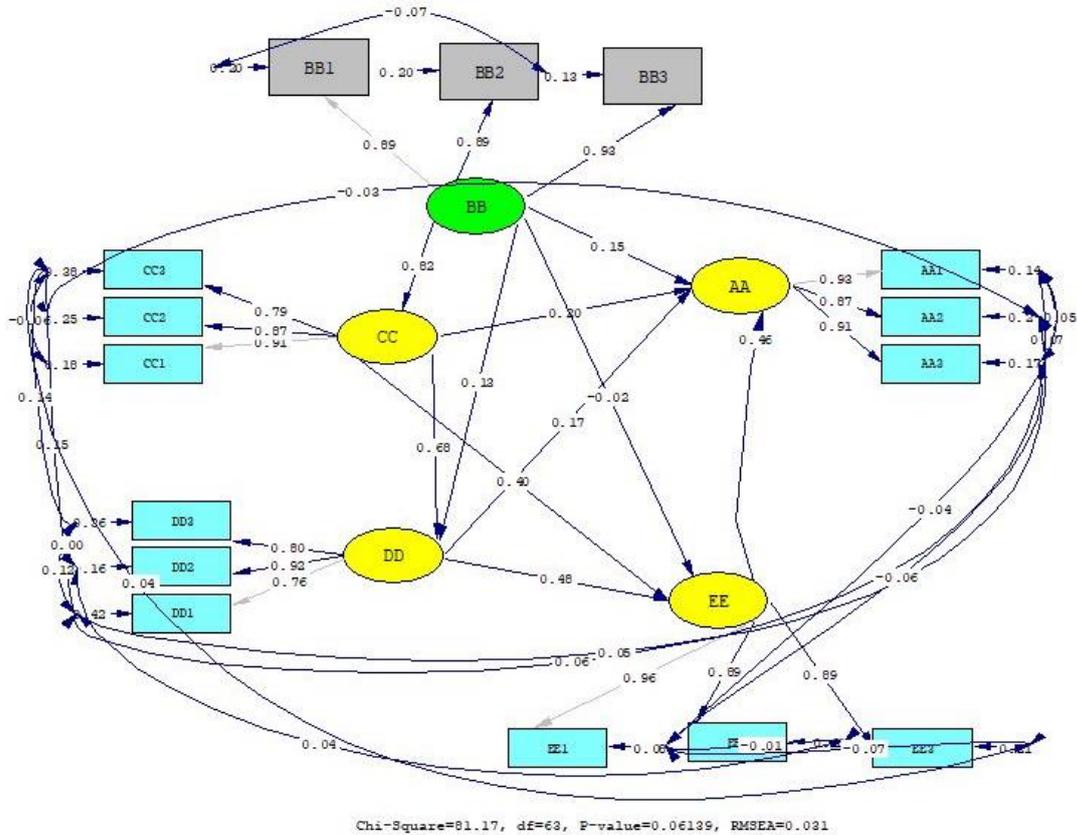
1) ด้านนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย สถานการศึกษาในทุกภูมิภาคมีระดับการดำเนินงานมากที่สุด โดยภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุด (4.82 คะแนน) และ ภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด (4.63 คะแนน)

2) ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย สถานการศึกษาในทุกภูมิภาคมีระดับการดำเนินงานมากที่สุด โดยภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุด (4.79 คะแนน) และ ภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด (4.57 คะแนน)

3) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย พบว่า ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคตะวันออก มีผลการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ในขณะที่ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันตก มีผลการดำเนินงานในระดับมาก โดยภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุด (4.74 คะแนน) และ ภาคตะวันตก มีคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด (4.34 คะแนน)

4) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่าทุกภูมิภาค ยกเว้น ภาคตะวันตก มีผลการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ในขณะที่ภาคตะวันตก มีการดำเนินงานในระดับมาก โดยภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุด (4.83 คะแนน) และ ภาคตะวันตก มีคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด (4.46 คะแนน)

2. ผลการศึกษาอิทธิพลของนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล

รูปที่ 1 สมการโครงสร้าง

จากผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง พบว่า ภาพรวมมีค่าโมเดลพิตดังนี้ คือ $X^2=81.17$, $df=63$, $p=0.06$, $X^2/df=1.28$, $CFI=1.00$, $GFI=0.96$, $AGFI=0.93$, $RMSEA=0.031$, $RMR=0.003$, $SRMR=0.020$, $CN=326.13$ ซึ่งค่าที่วิเคราะห์ทั้งหมดนั้นผ่านเกณฑ์ทุกค่า จึงเป็นสมการเชิงโครงสร้างที่เหมาะสมในการนำไปวิเคราะห์เส้นทางลำดับ โดยมีผลสรุปดังต่อไปนี้

2.1) นโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย

2.1.1) นโยบายด้านการศึกษาปฐมวัยมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเป็นสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีมาตรฐานสากลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.1.2) นโยบายด้านการศึกษาปฐมวัยมีอิทธิพลทางตรงต่อหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.1.3) นโยบายด้านการศึกษาปฐมวัยยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2) ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย

2.2.1) หลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อการเป็นสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีมาตรฐานสากล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2.2) หลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.2.3) หลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยมีอิทธิพลทางอ้อมต่อด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย

2.3.1) การบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย มีอิทธิพลทั้งทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อการเป็นสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีมาตรฐานสากล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3.2) การบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย มีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.4) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีอิทธิพลทางตรงต่อสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีมาตรฐานสากลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผลการศึกษารูปแบบใหม่ของการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยมาตรฐานสากล

รูปแบบใหม่ของการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยมาตรฐานสากล มีแนวทางการปฏิบัติเพื่อสร้างมาตรฐานของการดำเนินงาน ในแต่ละองค์ประกอบดังต่อไปนี้

ด้านนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย มีข้อเสนอแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่

1) สถานศึกษาจะต้องเน้นการสร้างกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นฐาน

2) สถานศึกษาจะต้องระบุหรือกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาการเรียนรู้ในช่วงปฐมวัย โดยต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางด้านสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการแก้ไขปัญหาแบบง่าย ๆ มากกว่าทักษะทางวิชาการ

3) สถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม หรือวัฒนธรรมภายในท้องถิ่นทั้งในรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นทางการ และไม่ใช่วิทางการ

4) สถานศึกษาควรจัดหาและพัฒนาพื้นที่และทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับช่วงวัยและบริบทของพื้นที่ เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างกว้างขวาง พื้นที่และทรัพยากรการเรียนรู้จะต้องสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ในแบบรายบุคคล แบบกลุ่มขนาดเล็ก และกลุ่มขนาดใหญ่ได้

5) สถานศึกษาควรมีการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเข้าร่วมเพื่อกำกับ และติดตามผลการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนข้อมูลเหล่านั้นให้สถานศึกษารับทราบและนำมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย มีข้อเสนอแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่

1) สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในช่วงปฐมวัย

2) สถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ร่วมภายในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อสร้างพื้นที่ในการเรียนรู้และเพิ่มการสื่อสารร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครองและนักเรียน อีกทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้เข้าใจระบบการเรียนรู้ของเด็กมากยิ่งขึ้น

3) หลักสูตรของสถานศึกษาจะต้องเปิดกว้างให้เครือข่ายภายนอก ซึ่งอาจมีองค์ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย มีอุปกรณ์ ทรัพยากร สื่อ ที่พร้อมในการสนับสนุนการเรียนรู้ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อขยายโอกาสในการรับรู้และเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้สามารถพัฒนาเกิดขึ้นได้อย่างกว้างขวาง

4) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความผูกพัน ความเข้มแข็งของเครือข่ายเดิม และหาวิธีการที่จะแสวงหาเครือข่ายใหม่ อาทิ การเชิญเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน การตั้งคณะกรรมการที่เป็นคนภายนอกในการสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกให้เท่าทันต่อสถานการณ์การเรียนรู้ที่ไม่เหมือนเดิม

5) สถานศึกษาอาจเชิญผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในระดับชาติหรือนานาชาติที่มีประสบการณ์การจัดทำหลักสูตรบูรณาการเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง ทันสมัยให้กับครู ซึ่งการเข้ามาของผู้เชี่ยวชาญนั้นจะเป็นการเริ่มต้นสร้างความสัมพันธ์และสามารถเชิญให้เป็นเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย มีข้อเสนอแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่

1) สถานศึกษาจะต้องมีการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาครูผู้สอนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งต้องไม่จำกัดการพัฒนาเพียงการเข้ารับการศึกษาฝึกอบรม แต่สามารถใช้การทำงานเป็นฐานของการเรียนรู้และพัฒนาาร่วมกัน โดยอาจใช้กระบวนการจัดการความรู้มาเสริมสร้างความเข้มแข็ง

2) สถานศึกษาต้องสนับสนุนให้ครูเกิดแรงจูงใจในการเป็นนักวิจัยในชั้นเรียนที่สามารถนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาแก้ไขอย่างเป็นระบบขั้นตอนและด้วยความสร้างสรรค์ และเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างองค์ความรู้ให้กับสถานศึกษา ซึ่งอาจมีการมอบรางวัล ให้ทุนการทำวิจัย เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนเกิดความรู้สึกรักค้นคว้าที่จะใช้การวิจัยมาเป็นฐานในการพัฒนาตัวเองและการจัดการเรียนรู้

3) สถานศึกษาจะต้องมีกิจกรรมหรือพื้นที่ให้ครูได้นำผลงานในชั้นเรียนมาเสนอหรือเผยแพร่ให้กับครูในสถานศึกษานั้นได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะจะต้องผลักดันให้ครูที่ผ่านการประเมินผลงานได้รับการเลื่อนขั้นนำผลงานดังกล่าวมาต่อยอดใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้ครูท่านอื่นสามารถเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดผลงานนั้นได้ ซึ่งจะทำให้การทำงานร่วมกันเป็นความร่วมมือระหว่างกันมากยิ่งขึ้น

4) สถานศึกษาจะต้องสนับสนุนให้ครูได้เข้าร่วมอบรมหรือเรียนรู้ โดยอาจสนับสนุนงบประมาณการพัฒนาตนเอง หรือจัดหาผู้เชี่ยวชาญภายนอกเข้ามาเป็นวิทยากร เพื่อการพัฒนาตนเองในประเด็นเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน และการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ หรือการใช้แนวคิดใหม่ ๆ ให้ครูได้เรียนรู้เพิ่มเติมมากขึ้น

ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีข้อเสนอแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่

1) ครูผู้สอนจะต้องออกแบบกิจกรรมในห้องเรียนให้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่ากิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักการของการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยจะต้องคำนึงถึงสภาพความต้องการลักษณะการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียนเป็นตัวนำ มากกว่าการใช้เนื้อหาหลักสูตรเป็นตัวนำ

2) ครูจะต้องสร้างกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิด และเคลื่อนไหวร่างกาย มีการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความเคยชินกับการปฏิบัติเหล่านั้น ซึ่งจะช่วยสร้างสุขลักษณะและทักษะที่ดีให้กับผู้เรียน

3) ครูผู้จัดการชั้นเรียนจะต้องไม่ใช้อารมณ์หรือความก้าวร้าวมาแสดงพฤติกรรมให้ผู้เรียนเห็นในชั้นเรียน ในกรณีที่ผู้เรียนอาจแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม แต่ควรใช้หลักการความเป็นเหตุเป็นผลสอนให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิด ทบทวน ตรวจสอบตนเอง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และจะเป็นวิธีการที่ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกไม่ดีกับครู หรือลดความรู้สึกไม่ยอมมาโรงเรียนได้

4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับปฐมศึกษา ควรจะต้องให้ความสำคัญกับการวัดพัฒนาการที่ก้าวหน้า มากกว่าการวัดสมรรถนะ หรือความรู้ ซึ่งควรมีเครื่องมือ หรือวิธีการในการประเมินผลที่หลากหลาย และออกแบบให้เหมาะสมกับวัยและบริบทของเด็ก เพื่อให้เด็กและผู้ปกครองเรียนรู้ว่า การส่งเสริมความเติบโตของเด็กนั้นไม่ใช่ดูจากผลการสอบ หรือการบ้านที่ทำถูกหรือผิดเท่านั้น

อภิปรายผลการวิจัย

ในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยสู่มาตรฐานสากลพบว่าการดำเนินงานในทุก ๆ ด้าน ประกอบด้วย การวางนโยบาย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษา ตลอดจนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีการขับเคลื่อนอย่างจริงจังในสถานศึกษาเอกชนไม่ว่าจะขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก ซึ่งผู้บริหารมีการคำนึงถึงบริบท ความเหมาะสม และทรัพยากรที่แตกต่างกัน แต่มีจุดมุ่งหมายที่ไม่ต่างกัน สอดคล้องตามการจัดการศึกษามาตรฐานนานาชาติที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้บนฐานธรรมชาติที่กระตุ้นความใฝ่เรียนรู้ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวม ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้จุดประกายความคิด เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ และเป็นผู้บ่มเพาะความรู้พื้นฐานที่เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตซึ่งเหมาะสมตามวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 1 -3)

ด้านนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย จัดเป็นการขับเคลื่อนงานที่สถานศึกษาเอกชนให้ความสำคัญและตระหนักถึงมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมุ่งพัฒนากลุ่มเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ตลอดจนได้รับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต และทักษะทางสังคมที่เหมาะสม หรือกล่าวได้ว่านโยบายของการจัดการศึกษาปฐมวัยในภาพรวมให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแบบองค์รวม ซึ่งสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ตลอดจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ที่ยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะกลุ่มเด็กปฐมวัยที่เป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศให้เติบโตขึ้นอย่างมีศักยภาพ เป็นบุคคลสำคัญในการสร้างประเทศให้เติบโตได้ในอนาคต ด้วยฐานความรู้ (นิเวศน์ อุดมรัตน์, 2554: 23 -29) ทั้งนี้การวางนโยบายที่เข้มแข็งจะเป็นฐานสำคัญที่นำไปสู่การสร้างผลผลิต และผลลัพธ์ที่สัมฤทธิ์ผลได้เช่นเดียวกับนานาชาติที่ให้ความสำคัญกับการวางนโยบายของสถานศึกษาที่ต้องตอบรับกับนโยบายหรือยุทธศาสตร์หลักของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551: 1 - 79)

ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดเป็นการดำเนินงานในการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาเอกชนในทุกขนาดให้ความสำคัญเช่นกัน โดยจุดเน้นที่สถานศึกษาเอกชนให้ความสำคัญมากที่สุดได้แก่การออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่เป็นสากล ซึ่งคำว่าสากลในที่นี้นั้นไม่ได้หมายถึงการจัดทำให้เหมือนกับนานาชาติ แต่เป็นการออกแบบหลักสูตรที่สามารถพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นที่ยอมรับ อาทิ การมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย มีทักษะในการสื่อสาร สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับบุคคลรอบข้าง และมีการแสดงออกซึ่งความสุข (ปราณีสร่า แพหมอ, 2561: 126 - 134; มานะ สุดสงวน, 2561: 3395-3412) ทั้งนี้จากผลการวิจัยก็พบว่า ในภาพรวมสถานศึกษาเอกชนก็ได้จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ด้วย นั่นก็สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรของประเทศไทยก็มีเป้าหมายในการยกระดับเด็กปฐมวัยให้เป็นพลเมืองโลกตามหลักการสากลเช่นเดียวกัน

ในด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย พบว่าสถานศึกษาเอกชนให้ความสำคัญกับเรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการมากที่สุด โดยพยายามสร้างการมีส่วนร่วมจากครอบครัวและหน่วยงานภายนอกในการเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานของสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารจัดการ (ภัทรภร ปุยสุวรรณ และคณะ, 2557: 345-367) มีการวางแนวทางเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามบริบทและผู้เรียน มีการจัดโครงการที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนมีการส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประเด็นนี้เป็นประเด็นที่สำคัญ เพราะถ้าครูได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีความรอบรู้ และสร้างสรรค์ จะเป็นบุคคลสำคัญที่สร้างความเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้ได้

ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่าสถานศึกษาเอกชนดำเนินการสอดคล้องตาม นโยบายของชาติที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ และให้ความสำคัญกับการใช้เทคนิคที่หลากหลายมาผสมผสานสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย โดยไม่ได้มุ่งเน้นที่การเรียนรู้ในเชิงวิชาการ แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาในเชิงชีวิต และสังคม ผ่านกิจกรรมการเล่น การเต้น และการร้องเพลง รวมถึงมีความพยายามใช้กิจกรรมที่ใช้การสัมผัสด้วยกล้ามเนื้อเล็กเพื่อสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและส่งเสริมการทำงานของเซลล์สมองซึ่งมีความเชื่อมโยงกับมิติของสติปัญญา โดยใช้นวัตกรรมมาสนับสนุนการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นด้านสื่อการสอน รูปแบบวิธีการสอน ซึ่งล้วนส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทั้งด้านสุขนิสัย การดูแลความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น (อรพรรณ บุตรกตัญญู, 2557: 14-1 - 14-40)

นโยบายการจัดการศึกษามีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย สู่มาตรฐานสากล สอดคล้องตามที่ นางลักษณ์ เรือนทอง (2550: 1 -164) กล่าวไว้ว่า การวางนโยบายของผู้บริหารจะเป็นทิศทางสำคัญในการพาสถานศึกษาไปสู่จุดหมายปลายทาง ดังนั้นหากผู้บริหารได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานในระดับมาตรฐานสากล ก็จะทำให้การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการบริหารจัดการต่างๆ ในสถานศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นสากลด้วยเช่นเดียวกัน

การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องตามนโยบายการศึกษาของรัฐบาล ก็มีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยด้วย ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาเอกชนที่มีความหยุนตัวในการบริหารจัดการมากกว่าสถานศึกษาในภาครัฐ โดยหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกลไกหนึ่งทำให้การบริหารจัดการมีเป้าหมายที่ชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ชัดเจน จะช่วยให้การจัดทำแผนการดำเนินงานเกิดความเป็นระบบ มีการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศของความกระตือรือร้นในการดำเนินงาน โดยการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพนั้นจะสะท้อนให้เห็นผ่านการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม ซึ่งกลยุทธ์ที่กำหนดนั้นก็

เพื่อให้เป็นไปตามครรลองของหลักสูตรสถานศึกษา และนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ (Fullan, 2014: 1 -353 ; Leithwood et al., 2005: 1 - 17)

การบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย มีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับ Robinson et al. (2008: 1- 49) ที่อธิบายว่า การบริหารจัดการสถานศึกษานั้นช่วยกำหนดเป้าหมายและแนวทางการเรียนรู้ให้มีความชัดเจน เป็นกลไกที่กระตุ้นให้เกิดการนำองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ครูได้รับการอบรมหรือเรียนรู้จากโอกาสของการพัฒนาตนเองมาสร้างสรรค์หรือใช้ประโยชน์ในห้องเรียน ทำให้เกิดไอเดีย วิธีการใหม่ๆ ที่ถูกนำมาใช้ในชั้นเรียนเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยมากยิ่งขึ้น ในท้ายที่สุดแล้วนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียนก็คือหัวใจสำคัญที่จะทำให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์มากที่สุดทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยการจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัย ที่ให้ความสำคัญอย่างเป็นองค์รวม โดยเน้นการสร้างความรู้สึกรัก และทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน มากกว่าการให้ความสำคัญในเชิงวิชาการ ซึ่งจากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาเอกชนที่สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความเป็นพลโลกนั้น เกิดจากการจัดการศึกษาที่บูรณาการระหว่างชีวิต และสังคม ผ่านความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะครอบครัว ที่จะต้องมีส่วนร่วมในการสร้างการเรียนรู้ จึงเป็นโครงสร้างของการสนับสนุนการเรียนรู้ที่ทำให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ในช่วงปฐมวัยมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการดำเนินการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนให้มีมาตรฐานสากลนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม นั่นก็คือการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยที่เป็นไปได้ โดยยึดโยงกับนโยบายการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสถานศึกษาควรนำเป้าหมายนั้นมากำหนดเป็นตัวชี้วัดที่สามารถวัดและประเมินความสำเร็จได้นำมาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

2. การยกระดับการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานสากลได้นั้น จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเข้ามาสนับสนุนการเรียนรู้ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาต่างๆ ซึ่งระดับการมีส่วนร่วมนั้นก็มีความแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสม ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นของการจัดทำหลักสูตร การมีส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จต่างๆ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นจากการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

3. การจัดประสบการณ์ที่ทันสมัยเกิดจากกลไกการพัฒนาครูที่สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ครูได้มีช่องทางหรือวิธีการพัฒนาตนเองอย่างหลากหลายและสอดคล้องตามความต้องการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิธีการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์โดยดูจากศักยภาพที่แตกต่างกันและเปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้นวัตกรรมใหม่ๆ และนำความรู้ที่นำมาทำการแบ่งปันหรือจัดการความรู้ภายในองค์กร เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้และชุมชนของนักปฏิบัติที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำ (leadership) ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนให้มีมาตรฐานสากล โดยเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ให้เกิดการดำเนินงานอย่างยั่งยืนในด้านนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อีกทั้งยังบริหารจัดการสวัสดิการและค่าตอบแทนที่เหมาะสมแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการวิจัยเปรียบเทียบการดำเนินงานการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การมีมาตรฐานสากลระหว่างสถานศึกษาเอกชนและสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. เพื่อดูปัจจัย เงื่อนไข ข้อจำกัด ที่อาจนำมาสู่การกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานสากลต่อไปในอนาคต
2. ทำการศึกษาถอดบทเรียนการดำเนินงานด้านการพัฒนาสถานศึกษาระดับปฐมวัยในการเป็นมาตรฐานสากลของนานาชาติประเทศ เพื่อศึกษาบริบทของแต่ละประเทศ แนวนโยบาย กลยุทธ์ ตลอดจนวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลเนตร ใฝ่ชำนาญ และคณะ. (2565). ยุทธศาสตร์การบูรณาการงานพัฒนาเด็กปฐมวัย จังหวัดเลย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. *วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล*. 38 (2), 24-34.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เข้มทอง ศิริแสงเลิศ. (2555). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารจัดการในสถานศึกษาปฐมวัย ในประมวลสาระชุดวิชาการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย (หน่วยที่ 5, หน้า 5-1 ถึง 5-94)*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จารุกิตต์ สิทธิยานนท์. (2559). *แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวคิดพลโลกศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล*. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขา
การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นริศนันท์ เดชสุระ. (2552). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษา
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิเวศน์ อุดมรัตน์. (2554). รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษานครราชสีมา เขต 2. *วารสารราชพฤกษ์*. 8 (3), 23-29.
- ปราณิสรา แพหมอ. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน จังหวัด
สมุทรปราการ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*. 7 (2), 126-134.
- พัชรรัตน์ วุฒิญาณ. (2565). *ถอดบทเรียนความสำเร็จการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษาสู่โรงเรียน
มาตรฐานสากล: พุทธนิเทศศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39*. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ภัทรกร ปุยสุวรรณ นพดล เจนอักษร และ ปิลัญญ์ ปฏิพิพาคม. (2557). แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 28
(87), 345-367.
- มานะ สุตสงวน. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่
มาตรฐานสากล. *Veridian E-Journal Silpakorn University*. 11 (3), 3395-3412.
- เมธี อินาลา, ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ และ วิจิตร วังศ์อนุสิทธิ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการ
จัดการศึกษาปฐมวัยและความสำเร็จในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัด
นครพนม. *วารสารบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 142-153.
- วรรณาท รักสกุลไทย. (2548). *หน่วยที่ 6 การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ใน
ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1-6*. นนทบุรี: สุโขทัยธรรมมา
ธิราช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา แห่งชาติ (พ.ศ.
2545-2559)*. ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพรรณ บุตรกัตถ์. (2557). *นวัตกรรมการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัย. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การ
ประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย (หน่วยที่ 14, หน้า 14-1 ถึง 14-40)*. นนทบุรี:
สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- Fullan, M. (2007). *The New Meaning of Educational Change*. Teachers College Press.
- Kline, R. B. (2005). *Principle and Practice of Structural Equation Modeling*. (2nd ed.). New York: The Guilford Press.
- Leithwood, K., Seashore Louis, K., Anderson, S., & Wahlstrom, K. (2004). *How Leadership Influences Student Learning*. The Wallace Foundation.
- Robinson, V., Lloyd, C., & Rowe, J. (2008). The Impact of Leadership on Student Outcomes: An Analysis of the Differential Effects of Leadership Types. *Educational Administration Quarterly*, 44(5), 1-49.